

Amphilophus citrinellus - Citromsügér

ELSŐ LEÍRÓJA:	Günther, 1864
CSALÁD:	Cichlidae
MÉRET:	30-35 cm
C°:	23-26
pH°:	6,5-7,5
Nk°:	8-18
HELYIGÉNY:	1000 liter
VISELKEDÉS:	agresszív, összeférhetetlen
TÁPLÁLÉK:	mindenevő
TARTÓZKODIK?	középső- és alsó szint
ÉLETTARTAM:	10-15 év
TERM.VÉD.:	felméretlen



Amphilophus citrinellus
Citromsügér
(Günther, 1864)

TOVÁBBI KÉPEK:

TÉRKÉP (MAP); ELTERJEDÉSI TERÜLETE:



Térkép még nem készült az adatlaphoz, feltöltése folyamatban!



Közép-amerikai faj, Nicaraguában és Costa Ricában fordul elő. Jellemzően tavak lakója, bár regisztráltak már lassabban mozgó folyókból is. A sziklás szakaszokat, partvidékeket kedveli.

KÜLALAK ÉS JELLEGZETESSÉGEK LEÍRÁSA:

Nagytestű, erős, kifejezetten robusztus felépítésű sügér faj. Testfelépítése teljes mértékben erőt, imponánságot sugároz. Szájuk viszonylag széles, melyben hegyes fogak sorakoznak. Úszói jellemzően a test színét mutatják.

A hímek zsírhomlokot növesztenek, ahogy idősödnek, de ennek a tartási körülményeikhez is köze van,

ugyanis nitrátos, öreg vízben életfolyamataik a zsírraktározás irányába tolódnak el kissé. A halak jellemzően izomzat formájában raktározzák tápanyagaikat, testük kevés helyén szokott zsírosodás, zsírraktározás fellépni, e sügérféléknél ilyen lehet a homlok. Oxigéndús, tiszta vízben a halak anyagcsereje sokkal gyorsabb, ilyenkor inkább az izom-alapú raktározás jellemző.

A fajnak számtalan színváltozatát leírták már, az egészen narancsszínűtől, a fehéres-bézsárnyalatún át a csíkosig. A változatok szép számmal képviseltetik magukat a természetben is, tehát többségében nem mesterséges szelekciónak köszönhető variánsokról van szó (bár ilyen is akad), a sárga például egy xanthorisztikus variáns, ez a színváltozat egyébként rokon fajoknál is megtalálható. A csíkos példányok például jobb rejtőzködő képességűek, ezzel szemben a feltűnőbb sárga színű halak sokkal erőteljesebb felépítésűek, kompenzálva ezzel színükből fakadó hátrányukat.

A faj pontos beazonosítása sokszor nehézkes, ugyanis több rokon fajára néha megtévesztésig hasonlít (*A. labiatus*, *A. xiloaensis*), emellett összeívás is lehetséges, ami miatt hibridek tömkelege nehezíti a pontos meghatározást és tiszta vérvonal fenntartását.

TARTÁSA ÉS TENYÉSZTÉSE:

Sokszor emlegetett, variánsait és hibridjeit számba véve aránylag gyakorta gondozott sügér faj. Ezzel részben ellentétben áll az a tény, hogy a legvadabb, legterritoriálisabb fajok közé tartozik, kis helyen - és sajnos általában nem méretének és habitusának megfelelő méretű akváriumba kerül - kifejezetten támadékonnyá, agresszívvé válhat. Fontos tisztában lennünk azzal, hogy nagy erő lakozik bennük, harapásukkal, fogaikkal komoly sérüléseket is képesek társaiknak okozni. Vegyük figyelembe azt is, hogy a sügérfélék az egyik legértelmesebb, legfejlettebb halak közé tartoznak, többségüknek mintegy személyisége van, így nyugodtabb és vadabb példányok is kerülhetnek kezünk közé. Kísérjük folyamatosan figyelemmel például a szaporodni kihelyezett párt is, ugyanis a hím vadul nekironthat a nősténynek, de előfordulhat, hogy a nőstény lesz vadabb (például ha túl kicsi hímmel rakjuk össze). Ívni mindig olyan párt válasszunk el, ami összeáll a tartómedencében, tenyésztési célra érdemes mindig egy csapatot beszerezni fiatal példányokból, és az először dominánssá váló hímet a vele összeálló nősténnyel kell kiemelni. A tenyésztőmedence is legyen tágas, több száz literes, adott esetben legyen menekülésre és elbújásra is alkalmas hely benne a halak számára, és figyeljük folyamatosan. Jó megoldás ráccsal kettéválasztani a medencét, így probléma esetén a hím és nőstény gyorsan elválasztható.

Társítása is csak nagy medencében lehetséges, ugyanis kis helyen csúnyán összeveszik más halakkal is. Ha például citromsügérpárunkat hasonló testalkatú amerikai sügérekkel szeretnénk társítani, akkor is minimum 1000 literes medencét válasszunk, de egy impozáns citromsügér csapat vagy több más amerikai sügér csoportjának együtt tartásához több ezer literes akvárium szükséges. Ilyenben természetesen különböző algázó- és talajlakó harcsák is társhalaikká válhatnak. Ügyeljünk arra, hogy ívási időszakban megnő a halak agressziója társaikkal szemben, esetleg nagyobb reviert követelnek ki maguknak. Egyes tapasztalatok szerint egy több ezer literes medencében akár 20-30 fős csapata is tartható, ha például csak hímeket válogatunk össze, az ikrázás időszakát nem is kell figyelembe vennünk, de vegyes nemű csoportnál is megoszlik az agresszió.

Ha magatartásával megbirkóztunk és tudjuk vállalni a számára optimális akváriumméretet, tartása igazándiból nem fog túl nagy gondot és fejtörést okozni. A víz kémiai tulajdonságaival szemben

kifejezetten tágtűrésű. A semleges kémhatású, 10-15 Nk fokos víz a legjobb számára, de ettől némileg eltérő adatok mellett is remekül érzi magát. Egy átlagos trópusi akvárium 23-25 C-a optimális számára. A hőmérséklet váltakozása egyébként előnyösen hat rá, ha alacsonyabb hőmérsékleten tartott halaink mellett elkezdjük a vizet fűteni, azzal elősegíthetjük az ikrázás folyamatait. Ügyeljünk rá, hogy sok táplálékot vesz magához, nagyon sokat ürít, így hamar bepiszkítja medencéjét. Éppen ezért nagyon erős külső szűrőt, szűrőrendszert kell kiépíteni, ami képes eltávolítani a mulmot és a káros anyagokat. Lebegő szemcséktől lehetőleg mentes, tiszta vizet kívánnak. A rendszeres részleges vízcseréről megfelelkezni nem szabad.

Akváriumra berendezése során ne törjük magunkat túlságosan, ugyanis a halak kedvük szerint átrendezik a belső vízi világot. A talaj legyen lehetőleg apró szemű, ugyanis nagyon szívesen ásnak és turkálnak, így kiélhetik efféle vágyaikat is. Magát a medencét sziklával és ágakkal dekorálhatjuk, igyekezzünk minél változatosabb víz alatti tájat alkotni, ugyanis ezek a berendezési elemek lesznek azon tárgyak, melyekhez a halak territóriumuk határai igazítják. Gödörbe ívó faj, ne lepődjünk meg, ha gyakran homokgödörket találunk. A medencét növényesíteni teljesen felesleges, ugyanis ha maga a hal nem is eszi meg a vízi vegetációt, a folyamatos turkálással teljesen tönkreteszi a növények többségét. Esetleg próbálkozhatunk erősebb agyagcserépbe ültetett vízinövényekkel, de könnyedén elképzelhető, hogy a halak ezt is megtépázzák. Az akváriumot igyekezzünk viszonylag nyugodt helyen elhelyezni, ahol a halak nincsenek folytonos zaklatásnak kitéve.

Etetése teljesen problémamentes, gyakorlatilag bármit elfogyaszt. Alaptápként használhatunk sügértápokat, vannak kifejezetten nagytestű fajokhoz készült sticksek is, de ezt érdemes mindenképpen kiegészíteni, ugyanis mindenevő halról van szó, és ahhoz, hogy egészségesek legyenek, esetleg még jól is szaporodjanak, változatos táplálásra van szükségük. Evégett adhatunk nekik forrázott zöldségeket (borsó, spenót, cukkini, stb.), elfogyasztják ezt is, sőt, szükségük is van ilyenfajta táplálékra, de mindenesetre nagyobb mennyiségben állati eredetű táplálékot adjunk nekik. E célra megfelelőek a különböző rovarlárvák (pl.: szúnyoglárva), férgek (pl.: tubifex, televény), de garnélákat, földigilisztát és kishalakat is etethetünk velük.

Ha a megfelelő méretű akváriummal, búvóhelyekkel és párosítással kiküszöböltük a tenyészpár között fellépő agressziót, akkor tenyésztése már nem lesz nehéz feladat. A kihelyezett pár gödröt ás a talajba, amibe többszáz ikrájukat lerakják. Elsősorban az anya gondozza az ikrákat, legyezgeti, őrzi őket, de a hím is kiveszi részét az ivadéknevelésből, ő a fészket gondozó nőtényt védi vehemensen. Fontos megjegyezni, hogy a nőtény választ párt, tehát ha a már említett fiatal halakból álló csapatból kiválik a domináns hím, akkor is a nőtény "önszántából" csatlakozik hozzá általában. Az ikrák kelési ideje jellemzően 2-3 nap, és további átlag 5-7 nap kell nekik a szabad elúszáshoz. Ez az adat a hőmérséklettől függően kicsit változhat, melegebb vízben egy kicsivel gyorsabb a folyamat, míg hűvös helyen lassabb az ikrák fejlődése. A halak több gödröt is készítenek előzetesen, kikelés után a még szikanyagaikat feléő utódokat átterelik egy másik gödörbe, és ez akár többször is megtörténhet. Az elúszó ivadékok általában egy nagy csapatban, felhőként mozognak, s szülei terelgetik és védik őket. A szülők gyakran felkavarják az aljzatot, hogy ivadékaik táplálékhoz jussanak. Elúszás után megkezdhetjük az ivadékok nevelését frissen kelt artémiával, planktonikus táplálékkal. Az ivadékok a száraz tápot is elfogadják, de érdemes inkább élővel etetni őket. Nagyon gyorsan nőnek, tágas helyre és rendszeres vízcserére van szükségük, erős szűrés mellett! A kishalak elúszása után érdemes a hímet egy ráccsal különválasztani vagy kivenni a medencéből, mert fokozottan agresszívvé válhat, még a nőtényt is megtámadhatja. A nőtény habitusától és ivadéknevelésétől függően hagyható bent több-kevesebb ideig, de érdemes legalább egy

hétig a kicsik mellett hagyni. Fontos, hogy nem szájköltő, tehát nem a pontos értelemben vett bölcsőszájú hal!

A természetben megfigyelték már telepes szaporodásukat is, ahol egy viszonylag kis területen több pár is összeáll.

Fontos továbbá, hogy ne társítsuk rokon *Amphilophus*-fajokkal, mivel összeívhatnak, nem kívánt basztardok keletkezhetnek. Sajnos napjaink akvarisztikájában sajnos nagyon nehéz tiszta citromsügér törzseket találni, a legtöbb hálnak az ősei között fellelhető más faj, más változat, ez az ivadékokon bizony visszaüt. A rengeteg változat között még a sügérszakértőknek is nagyon nehéz pontosan kiigazodni. Egyes szakértői vélemények alapján azonban az akváriumi 'citromsügérek' többsége valóban *Amphilophus citrinellus*, vagy legalábbis a populáció genetikai állománya döntő többségében e fajhoz tartozik.

Ki kell emelni, hogy a mesterségesen létrehozott, gyakran festett, korcsosult papagájsügereket az *Amphilophus citrinellus* és a *Paraneetroplus synspilus* keresztezésével hozták létre (egyes feltételezések szerint *Heros severum* is van ebben a keresztezésben). Ezek a halak gyakorlatilag a természet megcsúfolásának tekinthetőek, ugyanis teljesen torz, természetellenes halak, és nemhogy a természetben, emberi ráhatás nélkül még akváriumban sem kereszteződtek volna maguktól. Sok papagájsüger teljesen steril, de egyes szaporodóképes példányokat sajnos néha visszakereszteznek valamelyik alapfajjal, például a citromsügérral, így még inkább rombolják a kollektív akváriumi populációk genetikai állományát és nehezítik a tiszta-törzsű tenyésztést.

EGYÉB ELNEVEZÉSEK:

Nicaraguai citromsüger

syn: *Amphilophus citrinellum*, *Archocentrus citrinellus*, *Cichlasoma citrinella*, *Cichlasoma citrinellum*, *Cichlasoma granadense*, *Herichthys citrinellus*, *Heros basilaris*, *Heros citrinellus*.

Eng: Midas cichlid

Egyéb köznevei: Rod djavlecichlide, Sitruunakirjoahven, Zitronenbuntbarsch, Mojarra, Mojarra rayada.

KATEGÓRIÁK:

[Amerikai fajok](#), [Akváriumi halak](#), [Bölcsőszájú halak](#)

KULCSSZAVAK:

[1864](#), [Amerikai sügérek](#), [Cichlidae](#), [Amphilophus citrinellus](#), [Citromsüger](#), [Akváriumi halak](#), [Günther](#), [akvarisztika](#)

JELLEMZŐK:

[lágyvízi \(5-10 Nk°\)](#), [Amerika](#), [gyér növényzetigényű](#), [összeférhetetlen viselkedés](#), [Közép-Amerika](#), [óriás méretű 20 cm fölött](#), [közepes hőigényű \(20-25°C\)](#), [trópusi](#), [növényt nem igényel](#), [közepesen keményvízi \(10-15°Nk\)](#), [átlátszó vízi](#), [keményvízi \(15-20 Nk°\)](#), [lassan mozgó vízi](#), [közepesen aktív mozgású](#), [mindenevő](#), [állóvízi](#), [sárga vízi](#), [nagy \(több 200 liternél\)](#), [alsó szint](#), [hosszú életű 6 év fölött](#).

FELHASZNÁLT IRODALOM, FORRÁSOK:

Akvárium Magazin VIII. évf. 52.: Koltai Tamás: [A nikaraguai citromsügér](#)

<http://bigcichlids.gportal.hu/gindex.php?pg=36492140>

<http://www.seriouslyfish.com/species/amphilophus-citrinellus/>

<http://www.fishbase.org/summary/4786>

Köszönjük Sarkadi Szabolcs észrevételeit!

Írta: Honffy Gábor

Katalógusba került: 2008-05-14 09:01:16

Legutolsó frissítés: 2021-04-27 09:43:01

Katalógus ID: 4167

Oldal linkje: https://akvaristalexikon.hu/akvariumi-halak/bolcsoszaju_halak/amerikai-fajok/amphilophus-citrinellus.html

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva